

Erken çocukluk: Neden şehirlerimizin geleceğine yatırım yapmalıyız?

- ▶ Recife'deki belediye başkanı ve diğer belediye yöneticileri, önceliği erken yaşlardaki çocuklara verdi..
- ▶ Recife, 2018'de erken çocukluk gelişimi için bir yasal çerçeve başlattı.
- ▶ Recife'deki girişimler, doğum öncesi bakımı ve çocuk dostu kamusal alanları içeriyor.

Geraldo Júlio
Belediye Başkanı,
Recife, Brezilya

Brezilya'da 18 milyon çocuk, gelirin yetersiz olduğu evlerde yaşıyor. 2015'te yapılan en son Ulusal Ev Örneklem Anketi'ne (Pesquisa Nacional por Amostra de Domicílios, PNAD) göre 14 milyon çocuk sağlık, kaliteli eğitim, barınma ve şiddetten korunma gibi en temel hakların bile güvencesinden yoksun.

Yukarıda bahsedilen PNAD anketi ayrıca Pernambuco Eyaleti'nde 14 yaşından küçük oğlan çocuklarının %60'ından fazlasının, aylık gelirin asgari ücretin yarısından az olduğu evlerde yaşadığını gösteriyor. Aynı anket, 18 yaşından küçük 280.000'in üzerinde çocuğun ise çevresel risk faktörlerinin birçok soruna yol açabildiği favela denen gecekondu mahallelerinde yaşadığını ortaya koyuyor. 1,6 milyon kişinin yaşadığı Recife, Pernambuco Eyaleti'nin başkenti olmasının yanı sıra Brezilya'nın en yoksul bölgesi olan ve birçok toplumsal eşitsizliğin yaşandığı Kuzeydoğu bölgesindeki en büyük şehir olma özelliğini taşıyor.

Bu bağlamda, düşük maliyetli ve bilimsel açıdan etkisi kanıtlanmış kamu politikaları bu bölge için bir tercih değil, gereklilik. Son yıllarda yapılan bilimsel çalışmalar, kamu harcamalarını erken çocukluğa yöneltmenin uzun vadedeki getirisinin ne kadar büyük olduğunu gösteriyor. Harvard Üniversitesi ve Bernard van Leer Vakfı gibi kurumları içeren NCPI (Núcleo Ciência Pela Infância, Çocukluk Bilimi Çalışma Grubu) tarafından gerçekleştirilen bir araştırma, bir çocuğun özellikle ilk üç yılındaki koşullar ne kadar iyiye bu çocuğun yetişkinlikte tam potansiyeline ulaşma ihtimalinin de o kadar fazla olduğunu gösteriyor.

Early Childhood Matters (Erken Çocukluk Önemlidir) dergisinden alınmış bu makalenin Türkçe dilinde paylaşımı, Bernard van Leer Foundation ve ISSA arasındaki bir iş birliği girişimi aracılığıyla, ISSA üyesi Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nın (AÇEV) katkılarıyla gerçekleşmiştir.

Recife Belediyesi'nde erken çocuklukla ilgili stratejik alanlarda yönetici konumunda olan personelin birçok üyesiyle birlikte şehrin Belediye Başkanı olarak Harvard Üniversitesi'nde Erken Çocukluk Üzerine Yönetici Liderlik Programı'na katıldım. Bu deneyim, şehrin yönetiminde yer alan en üst düzeydeki karar vericiler arasında konu hakkında ortak bilgi edinimini sağlayarak konuya hak ettiği önemi kazandırmış oldu.

Sadece gelirin yeniden dağılımına odaklanarak erken yaşlardaki çocukların hayat kalitesini artırmak mümkün değil. Sorun çok daha geniş kapsamlı. Birkaç farklı alanda özellikle çocuklara yönelik kamu politikalarına yatırım yapmalıyız. Çocuklar için sosyal koruma, refah ve hayat kalitesi güvencesi vermek amacıyla sağlık, eğitim, sosyal yardım ve insan hakları bakımından çocukların yaşam koşullarını geliştirecek projeler uygulamamız gerekiyor. Her şeyden önemlisi de çocukların duygusal gelişimini iyileştirecek projelere ihtiyacımız var.

Brezilya'da erken çocukluğa verilen öncelik gitgide artıyor. Örneğin, 2018'deki ulusal seçimlere yaklaşırken UNICEF, "More Than Promises: a Real Commitment to Children and Adolescents in Brazil" (Vaatlerin Ötesinde: Brezilya'daki Çocuklara ve Gençlere Gerçek Bir Taahhüt) adlı bir kampanya başlattı. Kampanyanın amacı, ülkedeki tartışmaları genç yurttaşların mevcut durumu üzerinde olumlu bir etki yaratacak olan koruma, eğitim ve toplum altyapısını iyileştirme alanlarındaki politikaları yapılandırmaya yoğunlaştırmak oldu.

Recife'de erken çocukluğu önceliğimiz olarak seçtik çünkü şehrimizi etkileyen birtakım sosyal yaraları iyileştirmede bu döneme yapılan yatırımların çok etkili olabileceğine inanıyoruz. Halihazırda, şiddeti önlemeye ve özellikle gelişimleri risk altında bulunan çocukların faydalandığı bir barış kültürünün yayılmasına odaklanan şehir güvenliğine yönelik kapsamlı bir kamu politikasını da uygulamaya koymuş bulunuyoruz.

Erken Çocukluğa Yönelik Yasal Çerçeve

Erken çocukluk gündeminin iktidarda kim olursa olsun şehirde hiçbir zaman göz ardı edilmemesini sağlamak için geçtiğimiz yıl Erken Çocukluğa Yönelik Yasal Çerçeveyi hayata geçirdik. Burada, doğumlarından itibaren 6 yaşına gelene kadar Recife'deki çocukların fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimini ve hamile kadınların haklarını güvence altına alan kamu politikalarını düzenleyip uygulamaya yönelik prensipler, kılavuz ilkeler, araçlar ve yetkileri belirledik.

Bu yasa, 2017’de başlayan ve erken yaşlardaki çocuklarla ailelerine ilişkin idari sorumluluklara sahip 10 belediye sekreterliğinin tümünü içeren araştırma ve görüşmelerin sonucunda ortaya çıktı. On dört bölgeyi kapsayan Çerçeve, şehirdeki okulların ve çocuk bakım merkezlerinin kalitesini artırmak için 200’ün üzerinde politikayı, programı ve projeyi bir araya getiriyor. Bunlardan bazılarında örnek olarak Eyalet Hükümeti tarafından sunulan ve tarafımızdan Recife’de uygulanan “Programa Mãe Coruja” (Anne Baykuş Programı), Recife Kadın Hastanesi ve Geleceğin Okulu programları gösterilebilir.

Etkili bir uygulama için başlıca adımlardan biri, Planlama ve Yönetim Sekreterliği tarafından koordine edilen Erken Çocukluğa Yönelik Yasal Çerçeve dâhilinde sektörler arası bir komitenin kurulması oldu. Bu komite, Belediye Başkanı olarak benim gözetimim altında erken çocukluğa ilişkin bu kapsamlı politikaları yerine getirmekten sorumlu oldu. Amaçları, yalnızca eğitim veya sağlık hizmetlerine erişimi sağlamak değil, aynı zamanda özellikle çocuklarla onlara bakım sağlayanlar arasındaki kaliteli etkileşimin önemini dikkate alarak çocukların tüm gelişim alanlarını kapsayan bütüncül gelişimleri için çalışmak olarak belirlendi.

Yapılan bu girişimler, sadece Erken Çocukluğa Yönelik Yasal Çerçeve’nin hazırlanmasına katılan 10 sekreterlik değil, şehir yönetimindeki tüm sekreterliklerin katıldığı “devam toplantıları” yoluyla izleniyor. Bu toplantılarda, son tarihler ve sorumlu kişiler açıkça tayin ediliyor ve yapılan görüşmeler Planlama ve Yönetim Sekreterliği tarafından hazırlanan toplantı tutanaklarına kaydediliyor.

“Sadece gelirin yeniden dağılımına odaklanarak küçük çocukların hayat kalitesini artırmak mümkün değil.”

Bebek Haftası ve Diğer Girişimler

Belediye yönetimi, şehir yönetiminin farklı sektörlerini çocuk bakımının önemi konusunda bilgilendirmek amacıyla UNICEF ile ortaklık içinde dört yıl boyunca Recife Bebek Haftası’nı organize etti. Bebek Haftası’nda sağlık merkezlerinde, çocuk bakım merkezlerinde ve belediyeye ait okullarda, parklarda ve şehrin her tarafındaki diğer kamusal ve özel alanlarda tartışmalar açılıp etkinlikler düzenleniyor. Bu sayede, bir sosyal seferberlik stratejisi olarak sağlık, eğitim, sosyal gelişim ve insan hakları açısından çocuklara bakım, teşvik, koruma ve destek sağlamak için belediyede gerçekleştirilen girişimlerin güçlendirilmesi hedefleniyor.

Aynı anlayışla şehrin gerçekleştirdiği bir diğer önemli etkinlik de oyun oynamanın çocukların bütüncül gelişimine katkısı konusunda farkındalık yaratan Oyun Haftası. Oyun oynamayı ve okumayı teşvik etmek amacıyla 200.000’den fazla çocuk kitabı okulların ve çocuk bakım merkezlerinin kütüphanelerine dağıtıldı ve evlerine götürmeleri için okul öncesi eğitim gören 17.000 çocuğa verildi.

2017 ve 2018’de yaklaşık 40.000 eğitici masa oyunu ve oyuncak, belediye okullarının oyun alanlarında kullanılmak üzere dağıtıldı.

“Erken çocukluğun, şehrimizi etkileyen birtakım sosyal yaraları iyileştirmede etkili bir yatırım olabileceğine inanıyoruz.”

Kayda değer bir diğer girişim, toplumsal kapsayıcılık ve aktif yurttaşlığı desteklemek, toplulukları güçlendirmek ve barış kültürünü desteklemek amacıyla Alto de Santa Terezinha ve Cordeiro semtlerindeki Barış Toplum Merkezlerinde (Compaz) yürütülen bir dizi etkinlik. Bu merkezler hem çocukların hem de yetişkinlerin kullanabildiği bir kütüphane ile kurs ve spor alanlarının yanı sıra birçok farklı hizmet sunuyor.

Kamusal alanları 6 yaşından küçük çocukların oynayıp sosyalleşebileceği şekilde düzenlemek de mevcut yönetimin gündemindeki başlıca konulardan biri. Bu kentsel yenilenme için Bernard van Leer Vakfı ile bir başka ortaklığa imza attık; bunun için Alto de Santa Terzinha ve Iputinga semtlerindeki kentsel müdahalelere 3,5 milyon BRL (yaklaşık 810.000 avro) yatırım yapıyoruz. Proje; sokak aydınlatması, araç hız sınırlarında stratejik düşüş, kaldırımları daha erişilebilir kılmak ve meydanları yenilemek gibi iyileştirmeler içeriyor. Hamile kadınlar, bebekler, çocuklar ve gençler için yaşanabilir olan bir şehrin daha güçlü ve sürdürülebilir topluluklar yaratabileceği konusunda Bernard van Leer Vakfı ile aynı görüşteyiz.

Recife Mãe Coruja Programme (Anne Baykuş Programı), bebek ölümlerini azaltmak için bir kamu politikası olarak doğum öncesi dönemde hamile kadınları ve hayatlarının ilk yıllarında çocuklarının gelişimini takip ediyor. Şu anda programa kayıtlı 1911 hamile kadın ve 6945 çocuk bulunuyor. Küçük bir çocuğun tek ihtiyacı meme emmek ve pediyatrik bakım değil; bunun için bebek banyosu, bebek bezi, sabun ve pişik merhemi gibi ürünler dağıtmaya ek olarak Mãe Coruja Programme, çocukların bütüncül gelişiminde bakımın önemini göstermenin etkili bir modeli haline geldi.

Aralık 2018’de 250’den fazla anne, Affection Generation (Yakınlık Geliştirme) projesine katıldıktan sonra sertifikalarını aldı. Söz konusu proje, çocukların hayatlarının ilk yıllarında, hamilelikten itibaren bebeklerle aileler arasında yakınlık kurulan ilişkileri teşvik ederek onların zihinsel ve duygusal gelişimine yardımcı oluyor. Koçluk teknikleri kullanılarak yürütülen yaklaşık 50 atölyede anneler grup tartışmalarına ve etkinliklerine katıldı, ayrıca bireysel olarak takip edildi.

Erken Çocukluğa Yönelik Şehir Planı

Çocuklara verdiğimiz önceliğin Pernambuco Eyaleti’nin başkentindeki bir kampanya vaadinden ibaret olmadığını söylemeliyim. Recife şehrinin çocuklar için geliştirdiği 200’ün üzerinde politika, program ve proje, belediyenin öncü yaklaşımını gözler önüne seriyor. Aynı yaklaşım, Erken Çocukluğa Yönelik Yasal Çerçeve ve ilgili girişimler için bir kılavuz görevi görmesi planlanarak hazırlanmakta olan Erken Çocukluğa Yönelik Şehir Planı’nda da ortaya konuyor. Recife’nin genç yurttaşlarına, yani her zaman daha iyiye doğru gidecek bir şehrin yaratılmasına katkıda bulunacak geleceğin muhteşem erkeklerine ve kadınlarına bir taahhüdümüz var.

Yasal Çerçeve, bir dizi ilke ortaya koyuyor: Bu ilkelerin öncelikli amacı sekreterliklerimizin çabalarını mevcut veya oluşturulma aşamasındaki projeler, programlar ve girişimler üzerinden sektörler arası eylem yoluyla bir araya getirmek. İnsan onuruna saygı duymak, hayata değer vermek, aile ve toplum bağlarını güçlendirmek, toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek ve kamusal alan ile hizmetlere erişim sağlamak Erken Çocukluğa Yönelik Şehir Planımızın hazırlanmasına yön veren ilkelerin birkaçı.

Bahsi geçen bu sektörler arası yaklaşım, Sosyal Gelişim ve İnsan Hakları ile Sağlık Sekreterlikleri tarafından yürütülen Affection Generation ve Mãe Coruja gibi projelerde ortaya konuyor. Bu programların her ikisi de etkinliklerinin merkezine aile ilişkilerinin geliştirilmesini alıyor. Bu yaklaşımla, bu iki program birbirini tamamlayıp güçlendirerek sosyal olarak risk altındaki ailelere öncelik vererek Recife'nin tüm semtlerine ulaşmış oluyor.

“Erken Çocukluğa Yönelik Yasal Çerçeve, sektörler arası eylem yoluyla çabaları bir araya getirmeyi amaçlayan ilkeler belirliyor.”

→ Bu yazıyı internet üzerinden okumak için: earlychildhoodmatters.online/2019-4